

Martha Veldthuis werkt vanuit sociale bewogenheid

(tekst: Cor Knoester, foto's: AG: Annemieke Ganzinga en FN: Frans Nooren)

Liggend meisje, h: 460 cm (foto AG)

Thuis bij Martha Veldthuis is werk van haarzelf en van diverse anderen te zien. "Ik heb gemerkt dat voor de aanschaf van een kunstwerk tijdens het herhaaldelijk bekijken er iets gebeurt. En wanneer het eenmaal thuis een plaats heeft gekregen, ga ik er steeds meer in zien, waardoor het niet gaat vervelen. Er is dan een gelaagdheid aanwezig waardoor het blijft boeien. Ik hoop dat anderen in mijn werk ook meer kunnen ontdekken dan wat er op het eerste gezicht in valt te zien."

Hoewel haar oude voorkeur voor een studie aan een kunstacademie niet kon worden gehonoreerd, bleef de belangstelling van Martha Veldthuis (1954) toch uitgaan naar kunst in haar verschillende uitingvormen. Tijdens haar werk in het onderwijs ging zij verschillende creativiteitscursussen volgen. "Daarbij heb ik veel gehad aan de lessen van een tekenaar, een graficus, een keramist en een beeldhouwer. Dat verklaart waarschijnlijk de 'beeldhouwachtige' versie van mijn keramiek", vertelt Martha er zelf over. Na haar besluit om zich volledig aan haar keramische werk te gaan wijden, ontwikkelde zij in de loop der jaren een eigen stijl; ook in haar schilderijen en zeefdrukken valt die overigens op. De verschillende 'lagen' in haar werk zijn bij een schilderij letterlijk zichtbaar, alsof meerdere voorstellingen tegelijk en in elkaar verweven duidelijk te zien zijn. Maar op een andere, meer verborgen manier geldt dat ook voor haar keramiek. Er is meer te zien dan de uiterlijke vorm misschien doet vermoeden. Wordt er een doel nagestreefd of zit er een boodschap in het beeld verborgen?

gehelmde vrouwenkoppen wordt de afkeer van de kunstenaar voor oorlogssituaties waarin vrouwen verkeren en voor hun machteloze situaties duidelijk. De gezichtsuitdrukking, de smalle schouders, de vrouwelijke gelaatstrekken, de stand van het hoofd en daarop de harde helm tonen een contrast en tegelijk een aanklacht. "En bij de serie kinderen heb ik geprobeerd in de lichaamshouding iets te laten zien van de negatieve ervaringen die veel kinderen helaas op jonge leeftijd al hebben opgedaan. Zulke kinderen zijn veel te vroeg oud en hebben grote stukken van hun jeugd overgeslagen, meestal door toedoen van volwassenen. De vormgeving daarvan is mijn manier van protest."

Pen/lijmverbinding

Wanneer Martha Veldthuis creatief aan het werk is, ervaart zij dat als een helende, gezond makende bezigheid. "Al werkend groeien nieuwe ideeën en worden oplossingen gevonden voor situaties waarin ik even niet goed verder kan. Door te schilderen ontdek ik wat ik verder met

"Ik hoop dat anderen in mijn werk meer kunnen ontdekken dan wat er op het eerste gezicht in valt te zien"

Lichaamstaal vormgeven

In het contact met mensen blijkt altijd weer het grote belang van communicatie. "Hoe verschillend kunnen diverse mensen tijdens een gesprek eenzelfde situatie of gebeurtenis ervaren. Bestaat er een mannelijke en een vrouwelijke zienswijze? En moeten we voor een beoordeling niet eerst meer details weten? Beeldend werken beschouw ik ook als een vorm van communiceren. Daarbij boeien mij vooral de gedragsmatige en gevoelsmatige aspecten. Wat wordt er zichtbaar van bijvoorbeeld agressie, angst, blijdschap, verlegenheid, eenzaamheid of arrogantie?" Wie het lukt om door de verschillende 'lagen' van haar beelden heen te kijken, ontdekt dat Martha de overdracht van die gevoelens heeft geprobeerd vorm te geven.

Lichaamstaal zorgt daarbij voor een belangrijke non-verbale overdracht. Martha Veldthuis maakt bij het ruimtelijk vormgeven haar sociale bewogenheid duidelijk. In haar serie beelden van

mijn ruimtelijk werk kan doen. Zo fungeert het werken op het doek als studie voor mijn keramische werk. Mijn schilderijen exposeer ik echter nooit." En als beide eens niet lukken of bij het 'tobben' over wat anders gaat zij 'gewoon aan de slag' en maakt dan bijvoorbeeld enkele bijzondere lampen. Zo is een tussenfase ook productief en zinvol.

Martha vormt de meeste mensbeelden met de hand en gebruikt daarvoor klei gemengd met oxides. In een elektrische oven worden de beelden gestookt op ca. 1100° C. Soms combineert zij een beeld met een ander materiaal zoals hout of brons, waarbij na het stoken van de klei de onderdelen worden samengevoegd door een pen/lijmverbinding en daarna gevoegd en bijgekleurd. De beelden zijn soms een periode gestileerd en bijna abstract van vorm. In een andere tijd krijgen ze steeds meer een realistische uitstraling. Het laatste jaar heeft Martha ook gewerkt aan een serie miniaturen van zilverklei. Bij dit kneedbare, snel drogende materiaal wordt voor de verbinding

Martha Veldthuis

tussen de verschillende onderdelen een iets vochtiger pasta toegepast. De beeldjes worden ongeveer een half uur gebakken op een temperatuur van 650° C, waarbij er een legering van meer dan 99% ontstaat. Het zilveren miniatuurbeeldje wordt vervolgens op een sokkeltje geplaatst van een ander materiaal, zoals (natuur)steen, keramiek of glas. Deze serie toont onder meer een aantal 'nieuwsgierige' figuurtjes.

Clubjesgedrag

Martha Veldthuis is graag bezig in haar atelier en wisselt haar ruimtelijke werk af met schilderen en het maken van zeefdrukken. Ze voelt zich er niet eenzaam, maar vindt regelmatig contact met haar omgeving en daarbuiten ook belangrijk. Eens per maand bezoekt zij de kunstenaarssoos in het atelier van een beeldhouwer, waar vanuit verschillende disciplines onderling ervaringen worden uitgewisseld en wordt gediscussieerd. "De gesprekken daar over onderwerpen als kwaliteit, vakmanschap en kunst betekenen veel voor je eigen inzicht en werk." Keramiek van Martha is te koop in diverse galleries. Bovendien zijn er de jaarlijkse open atelierroutes, waarbij naast de samenwerking met andere kunstenaars de verkoop aan en het contact met bezoekers/klanten waardevol zijn.

"Ik houd niet zo erg van clubjesgedrag. De houding waarbij men elkaar de hand boven het hoofd houdt en daardoor anderen uitsluit, irriteert mij. Boeiend vind ik de vraag van sommigen of er niet teveel kunstenaars zouden zijn. Ik vraag me wel eens af of er juist niet te weinig zijn. Laat mensen toch vooral creatief bezig zijn; het kan zo ontspannend en heilzaam werken. Daarom mogen van mij cursisten ook best exposeren. Praten over kwaliteit en over ieders persoonlijke mogelijkheden levert prachtige discussies op!"

www.marthaveldthuis.nl

Moeder en kind, h: ±90 cm (foto AG)

Moeder met kind (zilver), h: ±5,5 cm (foto FN)

Meisje op slak (zilver op Venetiaans glas), h: ±5 cm (foto FN)